

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

„Balkan – balkanskim narodom“!

Zgodovinski obisk bolgarske vladarske dvojice v Beogradu — Velike svečanosti — Za zблиžanje Jugoslavije in Bolgarije

V zgodovini Balkana bo zapisan 10. december t. l. kot velevažen dan, ko je obiskala bolgarska vladarska dvojica prvič po svetovni vojni prestolico kraljevine Jugoslavije, kjer ji je bil priréjen kar najbolj svečan in slóvesen sprejem, ki bo brez dvoma pomenil začetek novega političnega razvoja na Balkanu.

Nj. Vel. Aleksander I.

Če prelistavamo najnovejšo, pa tudi starejšo zgodovino balkanskih narodov in držav, vidimo pred seboj samo neslogo med njimi, ki so jo netili večinoma — drugi. Balkan je bil vedno tisto bojišče, na katerem so se politično in diplomatsko merile med seboj tuje sile, račune pa so navadno plačevali balkanski narodi. Prej sta merili na Balkanu svoje moči Avstrija (Nemčija) in carska Rusija, sedaj pa jih skušajo zopet meriti druge države.

V najnovejši dobi pa se je začel položaj na Balkanu temeljito izpreminjati, in to nemalo po zaslugi našega vladarja.

Bila je namreč doba — in ta še ni daleč za nami —, ko je balkanski svet kar slepo občudoval zapadno Evropo in vsaka beseda, ki je padla v Parizu, v Londonu ali v Rimu, je našla na Balkanu globok odmev. To neverjetno oboževanje evropskega zapada pa se je začelo umikati hladni politični preudarnosti, čim evropski zapad ni nikakor več hotel razumeti gospodarskih potreb balkanskih držav, ampak jih je prepustil mili usodi. To nerazumevanje ali neupoštevanje gospodarskih potreb Balkana na evropskem za-

padu je odprlo končno tudi balkanskim državnikom oči, da morajo iskati nova pota.

Prvi znaki nove politike so se pokazali že takrat, ko so se pojavile v glavnih balkanskih državah mogočne kmetske stranke, ki so jih vodili v Romuniji Maniu, na Bolgarskem pokojni Stambuliski, pri nas pa ranjki Radić. Kmetški pokreti v teh državah so namreč pokazali, da živi na celem Balkanu v glavnem številno kmetško prebivalstvo, ki ima poleg skupnih gospodarskih interesov tudi iste socialne in politične potrebe in skoro popolnoma enak kulturni razvoj. To je bilo važno spoznanje.

Kmetske stranke so sicer prišle v teku časa ob svojo veljavo, toda ostalo je spoznanje kmetske skupnosti. To spoznanje zmaguje danes polagoma na celem Balkanu in iz tega spoznanja se poraja tudi nova politika.

Kakor hitro je namreč evropski zapad pustil balkanske države gospodarsko precej na cedilu, so bile balkanske države prisiljene ozreti se po drugi pomoči in to so našle same v sebi! Zavest, da spadajo balkanski narodi in države skupaj i gospodarsko i politično i socialno, je rodila željo, naj dobi ta zavest tudi svojo zunanjo obliko s sklepanjem prijateljskih dogovorov in sporazumov, ki naj odstranijo z Balkana vse tuje vplive sploh, da bo Balkan res enkrat last balkanskih narodov in ne več igračka v rokah tujih diplomatov.

Zavest balkanske skupnosti prodira vedno globlje v vse balkanske narode. S tem pa seveda še ni rečeno, da bo ta ideja zmagala na celi črti že jutri. Taki dogodki se ne razvijajo tako hitro, tem manj, ker je treba in bo še treba odstraniti mnogo starih predsodkov. Toda uradni

obisk bolgarske carske dvojice v Beogradu dokazuje, da je misel balkanske skupnosti našla svoje zagovornike tudi že v najvišjih krogih in nam je v ponos in v zadoščenje, da se nahaja med prvimi poborniki nove politike na Balkanu naš prevzvišeni vladar, ki je s svojo energijo in modrostjo staro politiko neprijateljstva med

Nj. Vel. Boris, kralj Bolgarije

balkanskimi narodi prelomil in začel s svojim nedavnim potovanjem po Balkanu polagati krepke temelje novi politiki na Balkanu, ki bo prej ali slej slavila svojo nedvomno zmago.

Vprašanje delavcev z dežele

Tudi ena naloga Kmetijske zbornice

Pred kratkim so poročali listi, da je neka banska uprava kaznovala neko našo »domačo« tekstilno tvornico, ker je plačevala svojim delavkam za osemurno delo samo 8 dinarjev na dan. Če je delala delavka ves teden, ni zaslužila pri osemurnem delu niti 50 Din ves teden. Večina teh delavk je imela do tvornice eno uro in več hoda, da je vsaka izgubila za tvornico najmanj deset ur na dan. Jasno je, da teh 40 do 50 Din. tedenskega zaslužka ne zadostuje niti za obleko in obutev, zlasti še, ko delavka itak ne prejme vse te vsote, temveč gre tudi del njenega bednega zaslužka za javne in socialne dajatve. Če more vseeno delavka živeti, potem le zato, ker ima doma v kmetški hiši zastoj hrano in sta-

novanje. Da more torej delavka delati v fabriki, jo mora kmetška hiša še naprej prehranjevati. Z drugimi besedami pa se pravi to, da nosi kmetška hiša del stroškov za vzdrževanje fabriškega delavstva. Za kolikor plača tvornica delavca premalo, za toliko se poveča dobiček tvornice. Tako mora kmetška hiša, ker brezplačno prehranjuje fabriškega delavca, skrbeti za večji dohodek tvornice.

Ni pa to edina izguba, ki jo ima kmetška hiša od tega res že kaznivega izkoriščanja kmetške delovne sile. Delo v tvornicah itak ni zdravo, zlasti pa škoduje zdravju delo v tekstilnih tvornicah. Zato tudi vidimo, da se pojavlja jetika celo v kmetških okrajih, ki je preje nikdar niso

poznali. A za te v tvornici in zaradi tvornice zbolele delavske sile, se tvornica ne zmeni, kadar zbole. Odpusti jih z dela in prepušča vse stroške za zdravljenje kmetjski hiši. Tako nosi kmetjska hiša še del bolezenskih stroškov za fabriško delavstvo, ki bi jih pa po vsej pravici morala nositi edino le tvornica.

Ena nadaljnjih težkih posledic zaposlitve kmetjskih ljudi v fabrikah je ta, da se z njo naravnost oznanja beg z dežele, da potem primanjkuje na deželi delavcev. Delovna sila je zato na deželi vedno dražja in jo mora kmetovalec vedno dražje plačevati. Tako pada na kmetjsko hišo novo breme.

Na eni zadnjih sej finančnega odbora je bilo predlagano, da se uvozne carine povišajo za 28,5 odstotkov, to je za približno toliko, za kolikor je izgubil denar na vrednosti. Ker manjka finančnemu ministru vedno denarja, bo ta predlog gotovo zagrabil z obema rokama in posledica bo, da se bo že itak čezmerno visoka zaščitna carina še bolj povišala. Med industrije, ki so zaščitene, pa spada v prvi vrsti tekstilna. To se pravi, da bo mogla ta prodajati svoje izdelke še za 28,5 odstotkov dražje. Glavni odjemalec tekstilnih izdelkov pa je zopet kmet in tako bo nosil on stroške tega poviška zaščitne carine. Tako pada tudi višja zaščitna carina na kmetjsko hišo.

In kakšne so moralne posledice bega z dežele? Te so že več ko preveč znane. Le redki so oni, ki ne zapadejo pogubnemu moralnemu vplivu mesta in fabrike. In ko so se v mestih pokvarili, nosijo potem svojo pokvarjenost nazaj na deželo. A kmetjska hiša je še vedno jedro vse moralne sile naroda, a danes se trpi, da zavoljo profita par tujih ljudi, propada kmetjska hiša. Kajti tudi to je res, da so skoraj vse naše takomenovane domače tekstilne tvornice, v resnici tuje, ker so njih lastniki tujci, ki večinoma v naši državi niti ne živijo, domače pa je v teh fabrikah samo najnižje plačano delavstvo in tisti naši lepo oblečeni domači slamnati možje, ki so zaradi par »jurjev« posodili tujim lastnikom svoje ime.

Je pri nas žal tako, da kmetija danes ne more več prerediti vseh onih, ki se na njej rode. Ti morajo zato z doma, ven na delo. Ker to uvidevamo, zato tudi ne pravimo, da ljudje z dežele sploh ne bi smeli delati v fabrikah, temveč zahtevamo le to, da so v fabrikah plačani tako, da so domu v pomoč, ne pa da padajo na breme kmetjske hiše. Fabrika mora tudi kmetjskega delavca tako plačevati, da more sebe preživeti in da tudi bolan ne pade v breme kmetjske hiše. Delavec z dežele, ki dela v fabriki, mora biti svoji rojstni hiši v pomoč in to je, kar moramo zahtevati.

Zalostna resnica pa je, da se za delavca z dežele skoraj nihče ne briga. Strokovne organizacije se ne menijo zanj, ker še ni sto odstotni fabriški delavec. Drugih organizacij, ki bi se delavca z dežele brigale, pa tudi ni. In zato vemo, da se za delavca z dežele ne bo nihče zanimal, če ne bo skrbela zanj kmetijska zbornica. Kot prava stanovska organizacija pa se bo kmetjska zbornica zanimala tudi za kmetjskega delavca v mestu, da ne bo ta na škodo kmetjske hiše izkoriščen in izrabljan. Kmetijska zbornica pa bo za kmetjskega človeka v mestu ali fabriki skrbela tudi zato, da se ta ne odtuji kmetjski hiši, da ji ostane v srcu zvest, pa čeprav bi ga življenje prisililo, da si išče kruha daleč proč od svoje rojstne hiše.

Položnice

V zadnjo številko Kmetjskega lista smo priložili poštno položnico vsem našim cenjenim naročnikom s prošnjo, da bi se jih poslužili ter čimprej poravnali naročnino za l. 1934, ki znaša kakor doslej 30 dinarjev za celo leto.

Zanimiva prepoved

Avstrijski duhovniki se morajo na povelje škofov umakniti iz političnega življenja

Pretekli teden so izdali avstrijski škofje po svoji konferenci sledečo objavo:

»Po temeljiti razpravi, ali je primerno ali neprimerno, da se katoliški duhovniki v sedanjih posebno kočljivih političnih razmerah še nadalje udeležujejo kot politični mandatarji (poslanci itd., op. ur.), je avstrijska škofovska konferenca sklenila, da umakne začasno in splošno za izvrševanje mandata potrebni škofovski pristaneček glede na smiselno izvajanje konona 139, 4.

Častiti gospodje, ki imajo mandate kot poslanci, zvezni svetniki, občinski svetniki ali kot poslanci, zvezni svetniki, deželnozbornski poslanci ali deželni svetniki, občinski svetniki ali člani občinskih odborov, se pozivajo da odložijo svoje mandate do 15. decembra t. l. Isto velja za vsako vodilno politično mesto. Duhovniki, ki hočejo drugače politično delovati, potrebujejo posebnega dovoljenja pristojnega ordinarijata.

Ta sklep avstrijskih škofov je zelo zanimiv ne samo glede na posebne avstrijske razmere, ampak na položaj duhovščine v politiki sploh. Ta sklep namreč potrjuje to, kar smo mi vedno trdili, da je duhovnik v prvi vrsti služabnik Cerkve, in šele potem pride vse drugo. Če torej duhovnik deluje politično, ne more delovati le

kot državljani, brez ozira na koristi svoje Cerkve, ampak je vedno odvisen od svojih cerkvenih predstojnikov. Ker pa nihče ne more služiti dvema gospodoma, zato je za duhovnike in tudi za vero samo v splošnem boljše, če se duhovniki v politiki ne udeležujejo aktivno, ampak da delujejo med ljudmi z moralno vzgojo, kar jim jamči velik in dobrodejen vpliv tudi na politično življenje, ne da bi morali sami zagaziti v vrtnice političnih strasti.

Kakor poroča »Slovenec«, bo po tej škofovski odredbi moralo osem duhovnikov odložiti svoja politična mesta v Avstriji. »Slovenec« pa za teh 8 politikov-duhovnikov očitno ni posebno žal, ker pravi, »da se nobeden od imenovanih ni povzpel nad politično povprečnost...«

Prav poučna pa je še druga ugotovitev »Slovenca«, ko pravi, pišoč o vzrokih škofovskega ukrepa, med drugim:

»Vemo, da se (kancler) Dollfuss izogiba vsakega nasilja in se doslej le izzvan brani; za pripadnike klera (t. j. za duhovnike) pa je vendarle težko sodelovanje v diktatorskem režimu, ko se ne vé, kako in kam valovi ljudska volja...«

Take ugotovitve pridejo včasih prav in zato je dobro, če si jih ljudje zapomnijo.

Novo poljedelsko gospodarstvo

Na akademiji za kmetijstvo v Pragi so te dni razpravljali o možnosti načrtnega gospodarstva v kmetijstvu. Ker skoraj gotovo ni več daleč čas, ko se bo treba baviti s tem vprašanjem tudi pri nas, ne bo odveč, če seznanimo naše bralce z glavnimi točkami načrtnega gospodarstva.

Češka dežela je bila še pred vojno glede preskrbe z žitom in z živino pasivna dežela, ki je morala žito, moko, živino in meso uvažati. Zadnja leta pa so Čehi (in tudi Avstrijci, Nemci in Italijani) svojo žitno produkcijo dvignili s pomočjo visokih zaščitnih carin tako visoko, da imajo danes že v svoji deželi žita, zlasti pšenice, preveč. Kjer pa je doma blaga preveč, tam mora cena padati.

Grozeči padec cen kmetijskih proizvodov pa je dal češkim kmetom misliti. In ker so češki kmetje videli, da pada cen ne morejo prepričati z nobenimi carinami več, ker je prihajalo na trg le domače blago, so prišli na to, da cen ne bodo mogli držati drugače, kakor samo z »načrtnim gospodarstvom«.

Gospodarstvo »po načrtu« ni nikak nov gospodarski pojav. Po načrtu je obdeloval že doslej svoje posestvo skoraj vsak količkaj izobražen kmet. Po »načrtih« so gospodarili zlasti veleposestniki, ki so imeli svoje gospodarske načrte izdelane v glavnem kar za več let vnaprej. Po teh načrtih so menjavali posevke na posameznih parcelah in po načrtih so sekali les itd.

Kakor pa je mogoče gospodariti »po načrtu« na posamezni večji ali manjši kmetiji, prav tako je mogoče regulirati kmetijsko gospodarstvo »po načrtu« tudi za celo državo — saj tudi ozemlje cele države ni nič drugega v svojem bistvu kakor eno samo veliko produkcijsko ozemlje, t. j. ena sama velika kmetija!

Moderno »načrtno« gospodarstvo se da vpletati posebno lahko tam, kjer imajo visoko razvito statistiko, kakor jo imajo na Češkem. Statistika pove precej natanko, koliko je ljudi v deželi in koliko poljskih pridelkov ti ljudje potrebujejo za svojo dobro in izdatno prehrano. Statistika pove nadalje, koliko hektarjev zemlje je treba posejati s pšenico, koliko s krompirjem, fižolom itd., da bo vsega dovolj za ljudi

in za potrebno število živine, perutnine itd. Če pa enkrat poznamo te številke, ni to več težko določiti, v koliko okrajih in kje naj pridelujejo pšenico, kje zopet rž, fižol, krompir itd., da ne bo v deželi dosti več pridelka kakor ga dežela potrebuje, to je, da ne bo nadprodukcije doma, ki mora kljub vsem zaščitnim carinam pritiskati cene tako navdol, da se kmetovanje le še malokomu izplača.

Ves pridelek pa naj bi prevzela država kot monopol kakor n. pr. pri nas tobak. Država naj pridelke odkupi po določeni ceni, potem pa naj jih prodaja na drobno s skromnim dobičkom.

To so glavne točke »načrtnega gospodarstva« v kmetijstvu, ki ga nameravajo uvesti s potrebnimi izpremembami tudi v nekaterih drugih državah.

Ministri potujejo

Boj za revizijo in proti reviziji mirovnih pogodb se nadaljuje.

Te dni sta se sestala v Koščicah na Češkem rumunski in češki minister za vnanje zadeve Titulescu in dr. Beneš. Po temeljiti presoji današnjega političnega položaja v Evropi sta izjavila, da se bodo države Male antante slejkoprej energično branile proti vsaki reviziji mirovnih pogodb.

Sredi meseca decembra odpotuje dr. Beneš v Pariz, kjer se bo razgovarjal s francoskim ministrom za vnanje zadeve Boncourjem.

Francoski minister za vnanje zadeve pa bo obiskal takoj po konferenci z dr. Benešem Prago, Beograd, Varšavo in Bukarešto.

Na drugi strani pa potuje te dni v Berlin italijanski podtajnik Suvich. V Berlinu bodo razpravljali o italijansko-nemških političnih načrtih.

★

Pred diktaturo na Japonskem?

Listi poročajo, da bodo na Japonskem vsak čas vpeljali vojaško diktaturo. Diktator bi postal sedanji japonski vojni minister Araki. Za diktaturo se navdušuje zlasti nacionalistična mladina, ki je silno bojaželjna in ki komaj čaka, da pride do spopada s sovjetsko Rusijo.

Plug in pero

Nekaj besed našim prijateljem o pomenu kmetsko-stanovskega časopisja

»Plug in pero bosta rešila našega človeka«.

Dr. Jan. E. Krek.

Časopisje je dandanes, kakor pravijo vele-sila; ta velesila se pa ne bori s topovi in s puškami, ampak s peresom. Časopisje ne more in tudi ne sme vplivati na človeka s surovo silo, ampak z močjo duha, z zgovorno prepričevalnostjo in z močjo ideje, katero zastopa.

Noben človek dandanes ne živi osamljen od vsega sveta, ampak živi v svetu in je odvisen od sveta. Zato pa mora vedeti, če hoče samemu sebi dobro, kaj se okrog njega godi, da ga dogodki ne prehite ali celo ne — stro!

Tudi za kmeta velja ta resnica. Tudi kmet mora brati, mnogo brati, če ne bo bita opeharjen in prikrajšan v svojih koristih.

Kaj naj kmetje bere?

Mi nimamo nič proti temu, če kmetje bere razne resnične — ali pa izmišljene — »novice« in grozote in strahote iz vsega sveta. Pri takem branju hitro mine čas — ampak to je tudi vse. Učinek na možgane pa je takšen, kakor če bi človek basal v želodec žaganje — tako »hranoc« želodec izloči brez haska za telo. Časopisje torej, ki pita svoje bralce samo s takim blagom, je za kmeta premalo.

Vsak, tudi manj izobražen kmet, vé dandanes, kolikoga pomena je zanj strokovna izobrazba. Kmetijstvo je postalo silno obsežna znanost in vsaj to, kar je ta znanost ugotovila in dognala, bi moral vedeti vsak kmet. Glede strokovne kmetske izobrazbe mi Slovenci nismo baš na slabem, ker ga skoraj ni našega časopisa, ki ne bi v svoji »skrb« za kmete« priobčeval številnih dobrih razprav, nasvetov in navodil itd. o raznih kmetijsko-strokovnih vprašanjih; list »Kmetovalec« pa se bavi samo s takimi vprašanji.

Kmet pa ni samo rojen radovednež, kakor je pač vsak človek; tudi ni samo nekak stroj, ki naj samo leto za letom vleče iz zemlje razne pridelke, ampak kmet je tudi državljan in kot državljan in kot davkoplačevalec, ki nosi na svojih plečih dobršen del stroškov za državno upravo, ga morajo zanimati poleg vseh novic in strokovnih razprav tudi vsa tista vprašanja, ki se tičejo z državo in z javno upravo vred tudi njega kot kmeta!

To je pravo in najbolj važno berilo za kmeta!

In baš takšnega berila, ki opozarja kmete na njihove zgoj kmetske ali, če hočete: na njihove kmetsko-stanovske in kmetsko-politične koristi — takšnega berila ne najdete drugje kakor v »Kmetem listu«.

Kaj imajo drugi — in kaj kmetje.

Če pregledujete dolgo vrsto časopisov, ki izhajajo v slovenskem jeziku, jih boste našli celo vrsto, ki tolmačijo ljudem pomen vsakega zakona z ozirom na koristi podjetnikov (kapitalistov). In fabrikanti dobro vedo, zakaj podpirajo »svoje« časopisje!

Dalje imamo časopisje, ki gleda le na koristi delavstva. Imamo časopisje, ki se ozira v glavnem le na koristi vere in Cerkve. Imamo časopisje, ki zastopa stanovske interese učiteljstva, uradništva, trgovstva in številnih drugih poklicev. Vsega tega imamo v obilni meri — samo kmetje bi bili prepuščeni samim sebi, če ne bi bilo »Kmetkega lista«, ki je edini slovenski list, ki ne pripoveduje kmetom samo tega, »kak perdeluje se krompir najbolje« (Prešeren), in se tudi ne briga samo za njihovo vero in za njihov večni blagor, ampak se briga tudi za to, kar kmetje potrebujejo v svojem življenju na zemlji, zlasti pa kot državljani.

Najnovejša naloga »Kmetkega lista«

Najnovejša, pa tudi najbolj težka naloga »Kmetkega lista« je skrb za dvig politične izobrazbe kmetov in za dvig njihove stanovske samozavesti. Ne samo »gospod« — tudi kmet ima svoje možgane in svojo pamet, s katero naj misli in presoja sam s svojo zmožnostjo vse, kar se godi okrog njega, in sam naj odločuje s svojo pametjo o vseh važnih dogodkih, kjerkoli le more ali celo mora soditi.

Naša naloga je, kmete duševno dvigniti tako, da bodo res enkrat sami pravi gospodarji in gospodje na svoji zemlji in nikdar več samo brezpomemben privesek raznih »skupin«, ki se kar cede same ljubezni in skrbi za kmeta, v resnici pa služijo vsem silam od Boga do vraga, samo kmetu ne!

To, prosimo vse naše prijatelje, naj kmetom povedo vsepovsod, ker imajo tudi kmetje pravico vedeti, pri čem da so. Če bodo kmetje enkrat vedeli in spoznali, kdo res zastopa njihove prave koristi, zlasti v politično-stanovski smert, bodo gotovo radi utrpeli nekaj dinarjev in se naročili na

Kmetke list.

Mladi učitelji — brez posla...

Na svetu je zmanjkalo dela. Vsepovsod, v Nemčiji, Franciji, Italiji, v Ameriki, po vsem svetu ne dobijo pridne roke zaslужka. Na milijone delavcev strada, išče dela in kruha.

Kriza, ki je zagrabila v svoje kremplje vse države, tudi nam ni prizanesla. Prav vse stanove je zagrabila. Kdor ima še službo, trepeče, da je ne bi izgubil danes ali jutri. — Mlad fant, mlado dekle konča šolo, pa ne ve, kam. Pot do kruha je zaprta, število brezposelnih raste.

Med temi, ki čakajo dela in kruha, je veliko število tudi mladih učiteljev. Večina jih je s kmetov; s težavo so jih preživljali starši še v času šolanja, tem težje jih vzdržujejo šele sedaj, ko je denar pri kmetu redka prikazen. Prav isto je z obrtniškiimi in nižjiimi uradniškimi sinovi.

Letos je doseglo število brezposelnih učiteljev v naši banovini 800, v vsej državi pa jih je okrog 3000. — Letos v oktobru so sklicali v Ljubljani zborovanje, da si sami na kakšen na-

čin pomorejo do kruha. Zborovanje je pokazalo, da je njih stanje jako žalostno. Poiskali so pomoči pri ministru in pri banovini ter pretresli vse vzoke, zakaj so brez posla, čeprav bi moralo biti za vse dovolj mest. Na mnogih šolah primanjkuje učiteljev, v posameznih razredih je po 100 in še več otrok. Vsakdo mora spoznati, da je pouk v takih razredih jako pomanjkljiv. Poleg tega je mnogo učiteljev, ki so še v službi, čeprav so že dosegli svoja službena leta. Ti se morajo upokojiti, na njih mesta pa mlade moči! Če bi se zasedla vsa mesta, bi bili maturanti iz leta 1931. takoj v službi. — Banovina je namestila dosedaj precejšnje število brezposelnih učiteljev iz tako imenovanega »bednostnega fonda«. Učitelj, ki služi v domačem kraju, dobi iz tega fonda Din 400— na mesec, kdor pa je nastavljen v drugem kraju pa prejme Din 800—. Seveda je ta mala vsota komaj dovolj za zelo skromno življenje. — S tem je pa zelo malo pomagano, kajti velika večina mladih učiteljev je še vedno brez posla in brez

sredstev. Mnogi se vzdržujejo sami s tem, da instruiraajo, ali pa vršijo kakršnekoli službe. Nekaj jih študira na univerzi.

Vsi brezposelni učitelji so se sedaj združili v »Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU za Dravsko banovino v Ljubljani«. Namesto, da mirno čakajo v brezdelju, se v tem odseku sami izobražujejo, prirejajo sestanke in predavanja in se z vnuem pripravljajo za svoje delo na kmetih. To njih delo moramo pohvalno pozdraviti, kajti prepričani smo, da bodo vstopili v službo mnogo bolj pripravljeni in podkovani ter bodo s svojim delom mnogo koristili kmetiškem ljudstvu. Da se zanimajo tudi za kmetska vprašanja, dokazuje njih »Odsek prijateljev vaške kulture« in Potovalni fond, katerega namen je, spoznavanje domače zemlje in ljudi.

Največjo skrb moramo posvečati svoji mladini. Dati ji moramo dobre izobrazbe in vzgoje, ki je zlasti v današnjih časih silno važna za vsak narod, posebno pa še za kmetiški stan. Treba nam je dovolj dobrih šol in dovolj dobrih učiteljev. Naša prosveta nam bodi največja skrb in ne dopustimo, da bi bila pomanjkljiva. Zato upamo, da bo izginila brezposelnost iz učiteljskih vrst in da bodo mlade sile dobile zaposlenje, da bodo povzdignile in izboljšale naše šole ter tako tudi našo ljudsko prosveto. —lj.

Antonin Švehla umrl

Ob zaključku lista smo prejeli iz Prage vest, da je večeraj, 12. t. m., ob 4. uri popoldne umrl v Hostivaru blizu Prage v 60. letu starosti predsednik čehoslovaške agrarne stranke in večkratni ministrski predsednik Antonin Švehla. Vest o smrti velikega državnika je pretresla vse republiko, zlasti pa vse agrarce, katerih voditelj je bil skoraj polovico svojega življenja. Obširneje bomo poročali o Švehli v prihodnji številki Kmetkega lista.

Irska v borbi za samostojnost

Ze več sto let teče borba Irske za popolno samostojnost in neodvisnost od Anglije. Borba je veljala Irce že mnogo truda in napora, pod vodstvom sedanjega predsednika De Valere pa bo nemara dobojevana. Bližnje volitve se bodo vršile v znamenju za popolno neodvisnost Irske, in brez dvoma je, da bodo ljudske množice v veliki večini dale svoj glas za to, da se osnuje popolnoma samostojna država Irska, kar seveda sosednji Angliji ni in ne bo všeč.

*

Nova država na Daljnem vzhodu

Iz Moskve poročajo, da se je ustanovila na Daljnem vzhodu nova samostojna država: zahodna Mongolija. Ta država se je odcepila od Kitajske in se proglasila za neodvisno.

Rusi pa trdijo, da nova država ni neodvisna v resnici, ampak navidezno, ker stoji popolnoma pod vplivom Japoncev, kar mora položaj na Daljnem vzhodu še bolj zaostriiti.

Veterinar Drolc:

Črtice iz živinoreje

Kmeteko življenje ima še v kljub teži krizi svojo starodavno pot. Vola še vedno redimo, da nam obdeluje našo od očetov podedovano grudo, ga pozneje poredimo in prodamo ter za izkupiček kupimo, če nismo sporedili mladine, zopet mlajšega. Za ostanek, če ga je sploh kaj, poplačamo domače potrebščine ali pa davke.

Krava nam daje predobro mleko in podmladek. Ona je za kmeta najbolj koristna žival. Vsak kmet, ki more prehraniti vsaj en komad živine, si kupi kravo, da ga hrani, mu opravlja lažja dela, daje teleta in pa prepotreben gnoj za njegovo zemljo.

Tudi naš prijatelj pujssek, ki nobene jedi, pri kateri prisostvuje, ne skazi in je tudi sam okusen, je vsled tega važen člen naše živinoreje. Kdor jih more tudi več komadov rediti, pa še najhitreje vjame denar. Skratka, kamor ga vtakneš, ti je hvaležen.

Kjer terenske prilike odgovarjajo za ovčje- in kozjereje, tudi ta panoga živinoreje lajša kmetu njegovo današnje težko življenje. Za volno in jagnjeta je denar, južnim bratom pa daje

prav dober dohodek ovčje mleko, iz katerega pridelujejo dobro znani kačkaval.

Konjereja v naših krajih precej peša. Njen konkurent je avto in vol, v kakršnem kraju se pač nahaja. Takoj po vojni je vsled cvetoče lesne industrije zavzemala že široko razsežnost. Ta industrija pa je silno padla in z njo tudi konjereja. Napačno je tudi sledeče ravnanje. Kmetič ima zemlje samo za eno koristno kravo in mesto, da njo redi, si nabavi kljuso in jo hrani. Dela že tako nima dovolj za konja, da bi se mu izplačal, zraven pa je še vsak dan konj starejši in manj vreden. V takih slučajih in prilikah je pač jasno, da je krava bolj na mestu.

Da pa je kokošjereja za danes še najboljša, nam dokazuje tudi njen številčni porast v državi. Jajca imajo še vedno nekako ceno in tudi žival sama se še lahko proda.

V prihodnjih vrsticah pa bom skušal času primerno opisati vzrejo posameznih domačih živali, boleznih mladih živali in njihovih mater.

Kam gre denar?

Danes slišimo povsod pritožbe, da »ni denarja«. Mogoče so take pritožbe iz nekaterih vrst manj opravilene, toda v glavnem je le res, da zlasti pri nas, v naši ožji domovini, gotovine ni preveč, primanjkljaj pa se kaže tudi drugod.

Denar, ki ga je bilo še pred malo leti toliko, da so se berači bahali s tisočakom za klubkom (se je res zgodilo!), pa mora vendar nekje biti. Če ga ni doma, mora biti pa drugod. Opozoriti hočemo zaenkrat le na en sam odtok denarja iz naše dežele, ki ga v javnosti le malo omenjajo, je pa le nadvse važen.

Mi imamo v državi celo vrsto industrij s pridevkom »jugo-«. V večini teh industrij sede kot upravni svetniki sami domačini, kar daje tem podjetjem videz, da so to domača podjetja. Temu pa ni tako, pač pa je resnica, da so pravi lastniki teh podjetij (večinoma delniških) tujei, domačini pa prejema samo nekake nagrade za

uslugo, ki jo izkazujejo tujcem s tem, da s svojimi imeni pomagajo dajati tujim podjetjem domače obeležje.

Tako vemo, da so lastniki velikih rudnikov v Boru (Srbija, baker), potem v Trepči (Srbija, baje zlato in srebro) in še v mnogih drugih rudarskih podjetjih tujei.

Dalje vemo, da je velik del tekstilne, sladkorne, železarske, steklarske in premogovne industrije pri nas v tujih rokah.

Vsem lastnikom pa moramo mi plačevati čiste dobičke, ki ne ostanejo v naši deželi!

Če bi izračunali, koliko smo že plačali na ta račun inozemcem, bi prišli ne na lepe milijone, ampak na milijarde!

»Industrializacija« naše dežele s tujimi sredstvi torej za nas le ni tak blagoslov kakor trdijo to prevneti njeni zagovorniki.

Grozna najdba

V sredo, 6. t. m. je šel Pečnik Josip, lovski čuvaj gospoda Karla Galleta, not. kand. iz Ljubljane, kateri ima v najemu občinsko lovišče bivše občine Rob pri Vel. Laščah, v lovišče pogledat, če bi dobil kakšno lisico, katerim je dan poprej nastavlil strupene vade na kraju, kjer je bilo od lisic takorekoč vse steptano in razhojeno. Prišedši na mesto, je ugotovil, da so lisice požrle dva strupa, ter je po kratkem iskanju našel eno poginulo lisico, nakar je začel iskati še drugo. Ko je dlje časa hodil naokrog, se mu naenkrat nudi grozen pogled: človeško truplo, zgornji del, od pasu naprej, deloma pokrit s snegom, od spodnjega dela pa so bile samo še kosti, vse popolnoma obrane od lisic. Od groze so mu vstali lasje pokoncu, bežal je domov in šel takoj v Turjak na žandarmerijsko stanico javiti najdbo.

Po prihodu orožniške patrole popoldne se je ugotovilo, da je najdeni identičen z že pred mesecem izginulim žnidaršičem Antonom, 26letnim pos. sinom iz Strletov, kateri je takrat v duševni zmedenosti bos, gologlav in golorok, v sredi noči pobegnil od doma. Ležal je po trebuhu, in ko so ga obrnili, se je šele mogel ugotoviti pravi vzrok smrti: z britvijo, katero je, kot se je naknadno ugotovilo, vzela od doma, si je prerezal vrat, in na mestu izkrvavel. Britvev je še trdno držal v roki. Za fantom, kateri je bil splošno znan kot miren in priden delavec, žalujejo poleg starišev, bratov in sester tudi mnogi njegovi prijatelji.

Dvoboj Anglije in Japonske

Dandanes je za vsako državo najvažnejše, kako in koliko svetovnega trga obvlada, kamor more prodati svoje produkte. Veliko večino današnjega trga obvlada Anglija, toda ta njena nadvlada polagoma peša, kajti tekmeči jo čedalje bolj izpodkopavajo. Med drugimi tekmeči je v zadnjem času postala Japonska najneprijetnejši tekmeč, ki gre Angliji grozno »na živce«. Zato je razumljivo, če je pričela Anglija groziti s tem, da celo prekine vse vezi z Japonsko. Gospodarski dvoboj je zelo zanimiv in gotovo vede k neprijetnim političnim zapletljajem v Evropi in na Daljnem Vzhodu.

*

Prirodno bogastvo — nesreča za kmete

V Srbiji je mnogo rudnikov, a med temi je eden najbogatejših rudnik Bor, kjer koplje neka tuja družba bakreno rudo. Tam so tudi velike topilnice bakra.

Iz teh topilnic pa se štrijo silno strupeni plini po celji okolici, ki uničujejo vse rastlinstvo daleč naokrog. Kmetje, ki so imeli tam nekaj bogate sadovnjake, so danes ob vse, ker jim družba, ki izkorišča rudnik, plačuje prav nezadovoljivo odškodnino. Zaposlitev v rudniku pa se kmetom komaj izplačuje, ker so mezde neverjetno nizke — od 17 do 20 dinarjev na dan.

V svoji stiski so se oškodovani kmetje sklenili podati na pot tožbe, da pridejo do svojih pravic.

Ob 15 letnici smrti Ivana Cankarja

Te dni je poteklo 15 let odkar je umrl, lahko rečemo, eden od največjih sinov naše ožje domovine, Ivan Cankar. Ob tej obletnici se ga je spomnila skoraj vsa naša javnost in počastila njegov spomin. Podčrtali pa so njegov spomin še posebej tudi oni, ki so ga v življenju z žveplom in ognjem ob tla pritiskali in preganjali ter največ pripomogli, da je šel ta veliki mislec v prerani grob.

Slava kmečkemu sinu Ivanu Cankarju!

*

Izplačila zaostale invalidnine iz prejšnjih let

Minister socialne politike in narodnega zdravja g. Ivan Pucelj je s svojim odlokom R. br. 13257 in R. br. 13126 odobril dravski finančni direkciji kredite v skupnem znesku 1.363.974 Din za izplačilo zaostale neizplačane invalidnine od 1922 do 1933 leta. Finančna direkcija bo izplačala dolžno invalidnino vsem invalidom, ki so se za to prijavili.

Božična pomoč za invalide

Minister socialne politike in narodnega zdravja g. Ivan Pucelj je odobril ljubljanskemu Oblastnemu odboru vojnih invalidov z odlokom Št. br. 46754/33 znesek 20.000 Din za božično pomoč invalidom v Dravski banovini.

*

Konkurz »Vzajemne pomoči«

V odločbo g. bana Dravske banovine z dne 7. oktobra t. l., VIII. No. 5357-21, je bilo Vzajemni pomoči«, reg. pom. blagajni v Ljubljani odobreno delovanje na podstavi pravil, ki so bila na prošnjo sedanjega odbora in po zaslišanju predlaganega izvedenca v zavarovalni tehniki sočasno odobrena, zaradi nadziranja delovanja pa je bil blagajni postavljen državni nadzorni organ. Sprememba statuta se je sestavila na supoziciji, da bo vsaj pretežna večina dosedanjih članov nadaljevala zavarovanje, kakor to izvedenec v referatu od 31. avgusta 1933 navaja.

Od nekdanjih 24.469 članov, zavarovanih za slučaj smrti, je do 30. novembra 1933 samo 2456 članov plačalo nove prispevke in s tem nadaljevalo zavarovanje. Ako bi vsaj 20% vsega članstva, to je vsaj 5000 rizikov povprečne kvalitete nadaljevalo zavarovanje, šele potem bi bilo mogoče eventualno misliti na nadaljevanje zavarovanja.

Sanacija »Vzajemne pomoči« je z ozirom na upe in terjatve, dnevni inkaso, pričakovane posmrtnine itd. v okviru zakonitih predpisov pri sedanjem stanju razmer nemogoča. Čim je bil kr. banski upravi predložen tak referat in pregled sedanjega stanja blagajniške imovine, je izvajala dolžnost nadzornega oblastva in blagajni ustavila delovanje brez odloga s pozivom, da zaprosi pri sodišču za otvoritev stečaja zaradi prezdolženosti. Članstvo in upniki naj predložijo svoje zahteve pristojnemu sodišču.

Ban: dr. Marušič.

*

Kmetska stranka v Španiji najmočnejša

Poročali smo že o volitvah v Španiji. Po zadnjih ožjih volitvah se razmerje ni bistveno spremenilo. Kmetska stranka je dobila še 27 poslancev, tako da jih ima sedaj 88 ter je s tem kot posamezna stranka najmočnejša v Španiji. — Pri zadnjih dopolnilnih volitvah je prišlo ponekod do velikih nemirov, zlasti med tkzv. anarhisti in civilnimi gardisti, zbranimi predvsem v mestu Barceloni.

Pristopaj! h Kmetijski Matici.

Mladina

Poziv!

Vsa tovariška Društva kmetijskih fantov in deklet pozivamo, da skličejo še v tem tednu članske sestanke, na katerih si razdelite delo za teden Kmetijskega tiska. V nedeljo 17. decembra vsi na delo. Obdelati je treba vse naše kmetijske domove. V vsako hišo naše lastne liste. Samo prihodnji teden se odločimo za to. Lotimo se naloge z vso odločnostjo in kmetijsko korajžjo. Vse potrebno prejmejo društva pravočasno! Pokažite vsi kmetijsko zavednost in odločno voljo!

Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani.

★

Našim ljudem — naš tisk!

Važnost tiska kmetijski ljudje vse premalo cenimo in upoštevamo. Nekateri so še vedno mnenja, da je čitanje vse eno ali je meščansko ali kmetijsko. In ravno to mnenje nas najbolj tepe, ker naši ljudje ne ločijo svojega od tujega.

Vedeti moramo, da igra tisk zelo važno vlogo tako v gospodarstvu kot v trgovini in politiki. In tega se prav dobro zavedajo bankirji in tovarnarji, veletrgovci in visoki politiki. Milijoni in milijoni gredo v te namene, nobene žrtve niso prevelike, ker vse podpore ali še večkrat podkupnine mnogo zaležejo in se bogato obrestujejo.

Le pogledjmo po svetu! Razni magnati imajo po večje število svojih listov, ki pišejo pač tako, kakor ugaja in kaže njegovemu lastniku pri raznih kupcijah. Takšnih ljudi je na tisoče. Zopet so drugi, ki votirajo ogromne zneske določenim listom, da zagovarjajo njih želje ali potrebe pri trgovskih poslih. Sploh: listi ustvarjajo javno mnenje tako, kakor kaže tistim, ki jih plačujejo. Dobro znajo prepričevati in to delajo tako dolgo, dokler namena ne dosežejo, če pa je to, kar trdijo, res ali ni res, vse jim je postranska stvar.

Takšnim časopisom pravimo, da so meščanski. Vsak je po svoje pobarvan. Eden zagovarja vero, drugi nacionalizem, tretji svobodo itd. Glavni nameni so pa skriti v ozadju, in ti so najglavnejši. Vse gre za to, da se našega človeka drži v ojnica, pišejo tako, da ga preveč ne zadenejo v živo in v gotovih prilikah še zagovarjajo njegove zahteve. Res je pa, da je odkrit sovražnik vedno manj nevaren, kot tisti, ki dela hinavsko lice. In zdi se mi, da prav to naše ljudi najbolj zavaja — v zmotu.

Motijo nas tudi lepi članki, romani, poročila in slike, pozabljam pa, da to stane ogromno denarja, katerega dajejo kapitalisti, ker dobro vedo, zakaj!?

Mi smo, seveda — reveži v tem pogledu. Šele po vojni smo prišli do svojega časopisa, ki ni tako razkošen, kakor meščanski. Kako se pa naj primerja kmetijska revščina z mestno razkošnostjo? To premislimo dobro in nam bo vse jasno! Vedimo pa, boljše je imeti lastno oguljeno suknjo, kot nov frak, če ni naš in nam tudi drugače ne pristoja!

Mnogo dobrih stvari prinaša Kmetijski list, ki so namenjene našim kmetijskim ljudem. Kdor hoče, si iz njega jako mnogo pridobi, kajti pisan je od naših za naše ljudi! In kdor pozna miselnost našega človeka, ta bo lahko uvidel in pritrtil živo potrebo časopisa, ki bodri in vzgaja, širi samozavest in biča vse ono, kar nam škoduje. Ali ni to naš pravi učitelj, voditelj in svetovalec! Vsak, kdor je zaveden, to vè in dolžnost slehernega je, njegovo nalogo podpirati z vsemi močmi!

Pred nami je novo leto. Agitacija za razne časopise se je pričela. Tudi nas — kmetijske ljudi — opominja vest, da smo dolžni širiti svoj list, list, ki je naš zagovornik in zastopnik naših interesov. Ni dovolj, da smo naročniki mi sami, ampak vsaka kmetijska hiša ga mora imeti! Nas se bo upoštevalo šele takrat, kadar bomo peli vsi eno pesem, kadar bomo vsi kmetijsko mislili in to nas uči — Kmetijski list! K—k.

★

Ižansko okrožje

Društvo kmetijskih fantov in deklet. Na Štefanov dan 26. decembra se vrši ustanovni občni zbor Ižanskega okrožja Društva kmetijskih fantov in deklet iz Ižanske okolice v narodni šoli na Igu ob 1. uri popoldne. Okrožje obsega sledeča društva: Ig, Iška vas, Skrilje-Golo, Tomišelj, Zapotok, Zelimlje. Udeležba je za vse članstvo omenjenih društev obvezna. Takoj po občnem zboru se vrši zborovanje kmetijske mladine, kjer bodo govorili delegatje iz Ljubljane.

Pripravljalni odbor.

•

Sestanek kmetijskih smučarjev. Smučarski odsek Zveze kmet. fantov in deklet sklicuje za nedeljo, dne 17. t. m. sestanek smučarjev vseh blizu Turjaka organiziranih Društev kmetijskih fantov in deklet v gostilno pri Pajerju na Turjaku. Po prihodu avtobusa ob 9.30 kratko predavanje o smučarstvu in razgovor o meddruštveni smučarski tekmi, nato pa smučanje v bližnji okolici pod vodstvom smučkega učitelja. Prosimo čim številnejše udeležbe članov-smučarjev vseh okoliških društev.

Tomišelj pod Krimom. Tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi na sveti večer ob 8. uri igro: »Mlinar in njegova hči«. Prijatelji kmetijske mladine ste vsi vljudno vabljeni, da se prireditve v čim obilnejšem številu udeležite.

Odbor.

Dravljje pri Ljubljani. Pretečeni teden je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo predavanja o temi: »Vzroki in postanek krize«. Predaval je zastopnik Zveze kmetijskih fantov in deklet tov. Dr. Janže Novak iz Ljubljane, ki je prav poljudno razglabljal stvarino, tako da smo ga prav dobro razumeli. Vsi smo bili s predavanjem prav zadovoljni in bomo skrbeli, da jih priredimo še več.

Hrušica pri Ljubljani. Na praznik 8. decembra se je vršil pri nas ustanovni sestanek »Društva kmetijskih fantov in deklet« v prostorih tukajšnje narodne šole. Udeležilo se ga je prav lepo število fantov in deklet iz vseh okoliških vasi, prišli so pa tudi starejši, kar nas je prav veselilo. Tudi učiteljstvo polaga vso pozornost novemu društvu, kar je vse hvale vredno in bodo naši stiki velikega pomena za javno udeleževanje naše mladine. Na ustanovnem sestanku je govoril predsednik »Zveze« tov. Ivan Kronovšek, ki nam je razložil velik pomen mladinskih organizacij in naloge, ki čakajo naše fante in dekleta v Društvu kmetijskih fantov in deklet. Nato smo si izvolili pripravljalni odbor, v katerem so zastopane vse okoliške vasi. Trdno smo se odločili, da bomo za našo organizacijo storili vse, kar je dolžan storiti vsak zaveden fant in vsako zavedno dekle.

Skrilj-Golo. Na praznik Marijinega spočetja, dne 8. decembra smo imeli pri nas občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet v Gasilskem domu. Iz poročil smo razvideli, da so bili naši fantje in dekleta na svojem mestu. Društvo je priredilo v preteklem letu tri prireditve, zadnja je bila Miklavžev večer. Napravili smo si tudi nov oder in potrebne kulise. Na tem imamo še nekaj dolga, katerega bomo pa skušali kriti z božično prireditvijo. Udeležba je bila zelo lepa, poleg fantov in deklet so prišli tudi naši starejši. Vsi so z velikim zanimanjem sledili poteku občnega zbora. Prav veselilo nas je pa dejstvo, da je Golo in Skrilj pokazalo vso složnost v vseh ozirih. Kmetijska zavednost je

odstranila prejšnje razprtije, kar naj služi tudi drugim za vzgled. Zahvaliti se moramo tudi šol. upravitelju tov. Svetetu, ki nas je v vseh ozirih podpiral in nam tudi režiral igre. V imenu Zveze kmetijskih fantov in deklet je govoril tov. Dr. Viktor Maček, ki je v svojih izvajanjih naglašal nujnost mladinske organizacije ter pokazal na napake, ki smo jih delali do sedaj. Njegove jedrnatе besede so izzvale mnogo odobravanja. Nato so se vršile volitve odbora. Izvoljeni so bili vsi dosedanji funkcionarji, le da se je odbor po potrebi razširil. Upamo, da bodo fantje in dekleta tudi v bodoče delali in pokazali vso svojo agilnost.

Podružnica zveze absolventov kmetijskih šol Ljubljana, bo imela svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 17. decembra t. l. ob 9. uri popoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Vabimo vse absolvente kmetijskih šol (tudi zadružne), bivajoče v območju sreza ljubljanskega, da se tega ustanovnega občnega zbora gotovo udeležijo. Važno predvsem radi tega, ker Zveza začne v kratkem izdajati lastno glasilo »Brazda« in je prav sedaj potrebno sodelovanje vseh. — Za pripravljalni odbor: Miklavc Al. I. r.

Dopisi

Prečna. Uprizoritev »Maksa v škripcih« na praznik 8. dec. t. l. v Prečni je bila prav zadovoljiva. Vsi igralci so dobro rešili svoje vloge, še bolje pa bi bilo, ako bi bili s predstavo počakali vsaj še en teden, ker prvotno določene osebe, ki so imele za igro že nekaj vaj, niso nastopile in je bilo treba iskati nadomestila. Posebna pohvala, a obenem tudi zahvala naj bo izrečena vrlim Bršljinčankam in Bršljinčanom, ki so v mnogih nelepah večerih ob slabem deževnem in snežnem vremenu hodili požrtvovalno k vajah in s tem pripomogli do lepega uspeha predstave. Igralce je prišlo pogledat mnogo Novomeščanov, zlasti članov Sokola s svojim starostu.

Novo mesto. Gledališka družina Kmetijske prosvete iz Novega mesta in okolice je v nedeljo, 10. t. m. z burko »Maksel« v Šmihelu pri Novem mestu povzročila pravcato nevihto smeha. Zdi se nam, da je rojak g. gledališki igralec Cesar ob prevedbi tega Wallriedovega dela posevil posebno pažnjo na to, da je dodal precej svojih zdravih dovtipov, da naj bi se poslušalci in gledalci ja dobro nasmejali in pozabavali. Vsi igralci so v vsej meri storili svojo dolžnost; zlasti moramo pohvaliti kuharico Mino, županovo Katrico, Maticanovega Naceta, ki je bil nedvomno najbolje podan lik ter Orehka. Maske vseh so bile vlogam primerne, zlasti originalna je bila Nacetova. Burko namerava ponoviti Kmetijska prosveta na Silvestrov večer v novomeškem Sokolskem domu. Ali ne bi bilo dobro, ako bi župan Srebrnik in policist Volk nekoliko dostojanstveneje nastopala in s tem podčrtala značaj svojih vlog, seveda ne da bi s tem duh igre kaj trpel??

Dobrunje. V prostorih občinske ubožnice v Sostrem se je zaključil drugi tromesečni kmetijsko gospodinjstvi tečaj v tem letu, ki ga je priredila kr. banska uprava na prošnjo tukajšnje občinske uprave, katerega je obiskovalo 17 deklet, gojenk s prav dobrim uspehom. Gojenke so pod vodstvom voditeljice ge. Minke Odlaskove in njene pomočnice gđc. Kračnikove priredile razstavo gospodinjstvih, kuharskih in ročnih del v prostorih društvenega doma v Sostrem v nedeljo, dne 26. novembra t. l., katera je bila od občinstva mnogoštevilno obiskana.

V obeh tečajih se je izvežbalo 34 deklet v gospodinjstvu, kar jim bo kot bodočim gospodinjstvom veliko koristilo. Vsem, ki ste pripomogli, da se je ta tečaj pri nas tako lepo izvršil, se najlepše zahvalujemo.

Novice

Lastnike starih geografskih kart prosji uprava Ljubljanskega velesejma, da se ji blagohotno javijo. V okviru XIV. Ljubljanskega velesejma od 30. maja do 10. junija se bo namreč priredila velika kartografska razstava in so lastniki starih kart naprošeni za dobrohotno sodelovanje.

Ubit zdravnik. Bl'zu Požarevca so našli pretekli tork zjutraj zdravnika dr. Milivojevića s sekuro ubitega. Dr. Milivojević je bil med ljudmi zelo priljubljen zlasti vsled svojih poljudnih predavanj in zato je zločin nad njim še bolj zagonet.

Mrliče je izkopaval pretekli teden na ljubljanskem pokopališču neki neznan, a očitno blazen človek. Pretekli tork so našli na pokopališču 2 grobova odprta brez mrličev. Policija je po dolgem iskanju dognala, da je grobove odprl neki Migan, bivši medicinec, ki se mu je omračil um.

Zalostna usoda slavnega letalca. Slavni angleški letalec Boird je v svojih mladih letih dosegel več svetovnih rekordov. Danes pa se mu godi prav slabo; on sam je objavil oglas, v katerem prosí za kakršnokoli, še tako slabo službo, samo da bi se mogel preživeti...

Cena živinske krme je letos v Mariboru zelo nizka. 100 kg sena (otave) prodajajo po 30 do 32 dinarjev, slamo pa bo 26 dinarjev. Preteklo leto je bila krma po 100 Din za 100 kilogramov.

Tihotapstvo s kokainom. Mariborska policija je zaprla nekega avstrijskega državljanca zaradi tihotapstva kokaina v našo državo. Mož je pa ljudi, ki jim je prodajal kokain, goljufal tudi s tem, da je primešal kokainu precej več kot polovico jedilne sode in za 2 grama te mešanice zahteval po 50 dinarjev.

Boj med cigani. Nedaleč od Bos. Broda so se stegli na povratku s konjskega sejma domov 4 cigani. Spotoma so se sprli zaradi dobička in se tudi stegli med seboj tako, da ni nihče prišel domov: eden je namreč obležal na bojišču mrtev, drugega so pripeljali v bolnišnico, ostala dva pa so orožniki odgnali v zapor.

Zvone Hočevar:

Vzroki in potek velikega upora hrvatsko-slov. kmetov leta 1573

(Nadaljevanje.)

2. Taht.

Pa to še niso bile vse muke in nevolje naših kmetov. Omeniti moram še nečloveško ravnanje nekaterih gospodarjev s svojimi kmeti; v tem se je odlikoval zlasti hrvatsko-madžarski plemič iz Susedgrada in Stubice, Franjo Taht.

Po vseh teh ugotovitvah se pač ne bomo čudili, da je ob takih okoliščinah buknil v začetku l. 1573. velik kmečki upor, čigar začetek je bil baš na Tahtjevih posestvih.

Ko kmetje niso mogli več trpeti Tahtjevih nasilstev, so poslali poslanca samemu kralju Maksimiljanu. Vendar pa niso čakali na odgovor, temveč so že kar pripravljali upor. In v resnici je prišlo do manjših uporov. Tudi drugo poslanstvo na Dunaj je bilo zaman. Nato so kmetje poslali kralju pismo, v katerem izjavljajo, da ne priznavajo niti Tahtja, niti njegovih zakonitih potomcev za svoje gospodarje in da bodo pokorni vsakomur, le Tahtju ne.

V tem dejanju so mnogi videli čin veleizdajstva in kmete proglasili za izdajalce domovine. To je kmete osupnilo in prijeli so za orožje. Doslej je bil ves pokret naperjen le proti Tahtju in dvignili so se le susedgradski kmetje. Če bi Taht popustil in bi kmetje prišli pod boljšega gospodarja, bi kmetje odne-

Zahvala

Povodom konstituiranja novoizvoljenih občinskih uprav sem prejel tako veliko število pozdravnih brzojavk in dopisov, da mi je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Naj sprejmejo torej vsi, ki stopajo na čelo naših občin in ki so se me ob tej priliki s takimi toplimi željami spomnili, tem potom mojo iskreno zahvalo, kakor tudi zagotovilo, da bo napredek naših občin slej ko prej ena mojih prvih in glavnih brig.

Ban dr. Marušič.

Čudak. V Starem Bečeju v Banatu živi 65-letni Gjuro Fessl res čudaško življenje. V svoji mladosti je študiral bogoslovje, kasneje pa je postal občinski uradnik. Pred 20 leti pa je svojo službo pustil in se zaprl v svojo hišico, ki je do danes še ni zapustil. Njegova hiša ima samo 1 prostor, ki si ga je pregradil tako, da je en konec kuhinja, drugi pa »soba«. V kuhinji spe njegovi 4 psi. Mož ne govori z nikomer, pač pa piše včasih nerazumljive besede in zagonetne številke. Ne umiva se nikdar; v njegovi »sobi« pa smrdi, da nihče ne more smrada prenesti.

Novo zdravilo proti raku. Nemški časopisi poročajo, da je velika tvrdka »I. G. Farbenindustri« dala v promet novo zdravilo proti raku. Pravijo tudi, da so dosegli z novim zdravilom tudi že lepe uspehe — če so jih res! Pri napovedi novih zdravil je treba biti namreč zelo previden, ker se navadno visokoleteče obljube ne uresničijo. Nepoštena in bahaške reklame pa ne uganjajo menda nikjer toliko kakor z »novimi« zdravili.

10letnico svojega škofovanja je praznoval 8. decembra škof na Krku dr. Josip Srebrnič.

Samomor pod vlakom. Pretekli petek zvečer je skočila na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani pod brzovlak 21letna Terezija Resnikova z Jesenic. Vlak je nesrečno žensko strahovito razmesaril.

hali. Ker pa se to ni zgodilo, je moralo priti do izbruha. Ko pa so jih proglasili za izdajalce, se je borba, ki je sprva bila naperjena le proti Tahtju, spremenila v splošno borbo proti gospodu brez razlike. Važno je dejstvo, da so vsi velikaši bili zavezniki Tahtjevi, dočim je nižje plemstvo bilo proti njemu.

3. Organizacija in potek upora

Prvo, kar so kmetje ukrenili, je bilo, da so si izbrali svojo »vlado« s sedežem v Stubici. Tu je bilo vrhovno sodišče, čigar člani so bili: Matija Gubec, Ivan Pasanec in Ivan Mogaić. Na čelo celokupne vojske pa so postavili Ilijo Gregorića. Ker je mislil, da so sami prešibki, si je polskal zaveznikov. Obrnil se je na Uskoke in kranjsko-štajerske kmete, ki so bili še pod utisoma upora iz leta 1515.

Kaj so hoteli doseči združeni slovensko-hrvatski kmetje? Njih namen je bil: Rešiti se svojih gospodarjev, odstraniti vse uradnike, ki so pobirali davke in davščine, ukiniti carine in mitnice in na ta način odpreti trgovini svoboden izhod na morje. V slučaju uspeha so mislili v Zagrebu osnovati svojo vlado; sami bi pobirali davke in davščine in sami bi se brigali za vojno granico, za katero gospoda itak ni nič skrbeli. Pokorili se bodo le kralju in nadvojvodi.

Kako velika je bila pravzaprav moč kmetov, je težko reči, ker že sodobniki navajajo različne številke. Nekateri govore o 40.000, kmetje sami so dejali, da jih je 60.000, bržkone zato, da prestrašijo plemstvo. Valvasor navaja številko 20.000. Vse te številke so brž-

Svojo ženo je napadel z nožem zidar Cvetko Lukežič iz Dobrunj pri Ljubljani in jo nevarno ranil. Žena, ki je živela ločeno od moža, se ni hotela vrniti k možu, ki jo je vsled tega napadel.

Nevaren zločinec prijet. Orožniki so prijeli te dni v Selih-Zumberku 34letnega Rudolfa Janežiča iz Lok pri Trbovljah, ki je zagrešil veliko število vlomov in tatvin, tako da so ga imenovali »strah Suhe krajine«. Izročili so ga sodišču v Novem mestu.

Na 8 mesecev zapora in na 3000 Din globe je obsodilo ljubljansko sodišče 27letnega bivšega bančnega uradnika Marijana Pfeiferja, ker je oškodoval več strank za 37.000 Din. Mož je »ivel kot »kavalir« daleč čez svoje razmere.

Na jakosti in aromi dobiva, ako primešate Kathreiner Kneippovi sladni kavi Pravi »Francov« dodatek!

Nesreča na kolodvoru. Na glavnem ljubljanskem kolodvoru je vlak po nesreči povozil 33-letnega premikača Andreja Kolarja.

Največji top na svetu so dokončali nedavno v Rusiji. Zrel topa meri v premeru 75 centimetrov. S takimi topovi bodo oborožili rusko pristanišče Vladivostok.

»Mladi plamen« je katoliški delavski mladinski list. Uradno glasilo ljubljanske škofije »Ljubljanski škofijski list« pa javlja 2. decembra, da se »Mladi plamen« ne more več prištevati med krščanske liste, »ker zavzema že dalje časa tako sovražno razredno stališče, da se nikakor ne sklada s krščanstvom«.

Nagla smrt. Blejskega župnika, preč. g. Janeza Oblaka, je zadela kap, ko se je ravno odpravil na pogreb gospe Helene Mulejeve.

Edino upanje — zapor! Danes je stiska med ljudmi zelo velika in tako ni čudno, da si žele ljudje celo v zapor, samo da bi bili na zimo preskrbljeni. V zapor si je želel tudi France Jesenovec iz Ljubljane, ki je nalašč zinil nekaj tako krepkih, da je moral pred sodišče. Sodnik mu je prisodil 1 leto zapora, s čimer je bil obsojeni France prav zadovoljen, ker bo čez zimo imel hrano v toplem zaporu.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

kone pretirane. Gotovo pa jih je bilo vsaj 16.000.

Kakor vedno pri takih prilikah, je bilo tudi med uporniki mnogo pustolovcev, ki so v prvi vrsti ropali plemiško premoženje; ideja svobode pa jim je bila tuja. Vendar pa je jedro bilo nepokvarjeno in dvignili so se, da si pribore v prvi vrsti najosnovnejše pravice in da zagotove sebi in svojim potomcem boljšo bodočnost. Zato pa so sprejemali v svoje vrste vsakogar, samo, da jih je bilo več.

V kratkem času se je kmetijski upor razširil v Slavonijo, Štajersko, Kranjsko in Koroško. Prvi udarec je Tahtja zadel na posestvu Stattenbergu na Štajerskem.

Dne 29. januarja 1573. je bila vsa vojska, razdeljena na tri dele, že pripravljena. Gregoričev načrt je bil: Jedro vojske naj ostane v Stubici in naj pazi na mejo. Gregorič sam pa bo šel z enim delom v Brežice, kjer bo sprejel v svoje vrste ondotne kmete in tako svojo četo povečal. Ves ta oddelek bo razdelil v dva dela: Prvi del bo šel v Krško in po dolini Krke v Kostanjevico in Novo mesto. Spotoma bo sprejema pobunjene kmete in se nato vrnil preko Metlike k onemu delu vojske, ki se je nahajal okoli Jastrebarskega in Samobora. Gregorič bo pa vodil drugi del proti Sevnici, na Radeče, Laško, Celje, pobunil tamkajšnje kmete in se s pojačeno vojsko vrnil preko Rogatca v Cesar-grad. V Celju se bo del Gregoričeve vojske ločil in šel preko Ljubljane na morje. Spotoma pa mora ukiniti vse carine in tako odpreti pot svobodni trgovini.

(Dalje prihodnjič.)

Vesti iz sveta

V pregovorniku v Riši na Rumunskem je eksplodiral treskalni plin, pri čemer je bilo ubitih 5 rudarjev.

Velike protizidovske demonstracije so priredili v Lvovu na Poljskem.

Težka letalska nesreča. V bližini Marseilla v Franciji sta trčili dve vojni letali, padli na zemljo ter se popolnoma razbili, letalca pa ubila.

Zena indijskega voditelja Mahatma Gandhija je bila te dni aretirana ter odvedena v ječo; to je že šestič, ko je zaprta zavoljo pogumne borbe za indijsko neodvisnost.

13 za 1. V Dessavu v Nemčiji so obsodili 13 komunistov na smrt, ker so ubili enega narodnega socialista.

Peki štrajkajo v Sofiji na Bolgarskem, ker je vlada uvedla koleke na vsak hlebec kruha, pri čemer so prišli peki ob 150 milijonov levov.

Trgovinsko pogodbo sta sklenili Avstrija in Madjarska.

Čaščenje Hitlerja. Na Holštanskem v Nemčiji so narodni socialisti izdali naredbo, da se služba božja prične in konča z vzklikom: Heil (živel!) Hitler!

Angleške banke so svojemu uradništvu odredile, da mora hoditi v službo skromno oblečeno, prepovedale pa vsako pudranje in lepoticenje.

Nacionalni kapital. Na Poljskem je 22 delniških družb, ki se bavijo z elektrifikacijo; od vsega njih kapitala je 75% tujega, ki si služi na Poljskem lepe obresti.

Silni vihar na Črnem morju je zahteval nad 30 človeških žrtev, okoli 60 manjših ladij pa je bilo močno poškodovanih.

Močan potres je minuli teden precej porušil vas Castel Sangro v Italiji.

Božični dan. O Božiču bodo v Nemčiji izpuščili iz koncentracijskih taborov okrog 10 tisoč ljudi, katerim bo svoboda res največji dar o Božiču.

V Italiji so izdelali naredbo, po kateri bodo iz drž. služb odpuščene žene, njih mesta pa bodo zasedli moški.

Ogromen požar. V Semilah na Češkoslovaškem je požar uničil za 2 milijona Kč lesenih raket.

Na Češkoslovaškem porabijo letno nad eno milijardo in četr štatic vžigalic. Na vsakega državljanca pride na dan do 7 vžigalic.

Veliki načrti. Nemški komisariat za mlečno gospodarstvo namerava prihodnje leto uvesti na vseh nemških šolah vsakdanjo mlečno prehrano. Mlečnih južin bo deležno nad 1 milijon učencev, vsak po 1/4 l mleka dnevno, kar da letno skupno 55 milijonov litrov mleka.

Na grškem polotoku Chalkidike je pretekli teden potres porušil več hiš.

Letalski rekord je dosegel neki italijanski letalec, ki se je v lahkem letalu dvignil 6950 metrov visoko.

Na Poljskem bo vlada v kratkem predložila predlog o izpremembi ustave.

Na avstrijskih obrtnih in trgovskih šolah bodo uvedli poučevanje verouka.

5000 pevcev bo na spomlad nastopilo na velikem pevskem koncertu v Pragi.

Francoski zunanji minister Paul Boncour poseti v kratkem Prago in Varšavo, kjer bo razpravljajal o vprašanju Srednje Evrope.

Lindbergh je po petletnem odmoru pretekli teden že drugič preletel Atlantski ocean.

Meksikanski kmetje so v državi Mihoaoau priredili velike manifestacije za kmetško gospodarsko neodvisnost.

Turčija ima po zadnjem uradnem štetju 17 in pol milijona prebivalcev.

Anglija je pričela graditi svojo ogromno letalsko armado; letošnji drž. proračun letalstva se je nasproti lansnemu zvišal več nego za 80% Razorožitev?! — Pragtako pa se je pričela zelo oboroževati z letalstvom Kitajska; zadnji proračun daje za letalstvo 30 milijonov dolarjev.

Državljanstvo je v zadnjih mesecih izgubilo v Avstriji nič manj ko 2300 ljudi zavoljo tega, ker so bili politično sumljivi. Kam bodo zdaj šli? — tega Avstrija sama ne ve.

Mnogoženstvo predlagajo mnogi v Nemčiji, češ, da bi se tako nemški narod hitreje množil in zavojeval ves svet.

Med Francijo in Češkoslovaško je bila sklenjena letalska pogodba.

Razno

Naše občine Jadranski Straži. Prijatelji JS se vsak dan množe, uvidevajoč veliko važnost te pomorske obrambne organizacije, ki jo po svoje skušajo podpirati vsi sloji.

Na priporočilo kr. banske uprave tudi naše občine niso ostale gluhe na prošnjo Oblastnega odbora JS v Ljubljani ter se prve že javljajo s svojimi prispevki za socialni sklad JS. Hvale in priznanja vredna je gesta naših občin, ki se morajo v teh težkih časih tudi boriti s finančnimi težkočami, pa so kljub temu priskočile na pomoč in doprinesle žrtve, ki bodo v korist v prvi vrsti našemu naraščaju-podmladkarjem JS.

Doslej so se odzvale vabilu sledeče občine: Novo mesto, Tržič, Škocijan, Moste, Rakek, Gor. Logatec, Crešnjevka, Rovte, Kropa, Kot, Kranjska gora, Preserje, Jezersko.

Naj bi ne bilo občine v banovini, ki ne bi hotela vsaj s skromnim prispevkom podpreti mogočni pokret Jadranske straže v dravski banovini.

Valute

1 ameriški dolar	Din 36.50
1 nemška marka	Din 13.65
1 švicarski frank	Din 11.10
1 angleški funt	Din 188.—
1 francoski frank	Din 2.25
1 češkoslovaška krona	Din 1.70
1 italijanska lira	Din 3.02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »prima«.

Kolinska

Naš pravi domači izdelek!

Sejmi

- 18. decembra: v Studencih pri Zalcu;
- 19. decembra: v Teharjih;
- 21. decembra: v Krašnji, Laškem, Sv. Tomažu;
- 23. decembra: v Brežicah.

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4.— do 4.50
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3.— do 3.50
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2.— do 3.—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2.— do 3.50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1.90 do 2.50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4.— do 5.50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din 7.— do 8.—
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din 10.— do 11.—
Prašiči, 3-4 mes. stari	1 kom Din 200.— do 350.—
Kokoši	1 kom. Din 18.— do 25.—
Piščanci	1 kom Din 15.— do 20.—

Pridelki:

Pšenica domača	100 kg Din 125.— do 140.—
Rž	100 kg Din 100.— do 125.—
Oves	100 kg Din 90.— do 100.—
Koruza stara	100 kg Din 105.— do 110.—
Koruza umetno sušena	100 kg Din 110.— do 120.—
Ječmen	100 kg Din 100.— do 110.—
Ajda	100 kg Din 115.— do 125.—
Fižol	100 kg Din 250.— do 290.—
Krompir	100 kg Din 50.— do 70.—
Jabolka	1 kg Din 3.— do 5.—
Hruške	1 kg Din 4.— do 6.—
Slama	100 kg Din 30.— do 40.—
Mleko	1 liter Din 2.— do 2.50
Smetana	1 liter Din 10.— do 18.—
Sir	1 kg Din 18.— do 22.—
Surovo maslo	1 kg Din 20.— do 24.—
Gobe, suhe	1 kg Din 35.— do 45.—
Seno sladko	100 kg Din 40.— do 50.—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80.— do 120.—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60.— do 80.—

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Program Radio Ljubljane

za važnejša poročila od 17. do 24. decembra t. l.

Nedelja, 17. decembra, 7.45: Naše srenje (ing. Pirc Alfonz). — **9.00:** Versko predavanje (prior Valer, Učak). **9.30:** Zdravstvo: Prehrana (ing. Lindtner). **16.00:** Ravnanje z letošnjimi vini s posebnim ozirom na zmanjšanje kisline (ing. Zupančič Ivo). **16.30:** Ljudska igra: Kralj Matjaž, izvaja Delakov gled. studio. **20.00:** Radio orkester izvaja izvirne skladbe, poslane za nagradno tekmovanje.

Ponedeljek, 18. decembra: 18.00: Gospo-

dinjska ura: S čim bi razveselila družino za božič (ga. Svetelova). **18.30:** Električne centrale (ing. Mattanovich). **19.30:** Po Sredozemskem morju z Jadransko Stražo (Viktor Pirnat).

Torek, 19. decembra: 11.00: Šolska ura: Ura sokolskih pesmic in razgovorov (M. Tratar). — **18.00:** Otroški količek (ga. Gabrijelčičeva). — **19.30:** Moja pot po Norveški (dr. Škerlj).

Sreda, 20. decembra: 13.00: Čas. Slavni pevci na gramofonskih ploščah. **19.00:** O vzgoji (dr. Stanko Gogala). **21.30:** Fantje na vasi.

Četrtek, 21. decembra: 18.00: Infeksijske in nalezljive bolezni otroka (dr. Konvalinka-Tav-

čar). **18.30:** Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli). **20.00:** Božična ideja v glasbi (dr. Dolinar). — **20.30:** Orgelske božične skladbe, izvaja Pavel Rančigaj.

Petek, 22. decembra: 11.30: Šolska ura — slavnostna božična oddaja (Ženska realna gimna). **13.00:** Čas. Donski kozaki pojo na gramofonskih ploščah.

Sobota, 23. decembra: 18.30: Zabavno predavanje (prof. Osip Šest). **19.00:** Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). **20.30:** Božične pesmi za sopran in alt, pojeta gdčni. Korencanova in Rudolfova.

Delazmožnost v starosti

si zagotovite z rednim uživanjem zdravilnega **PLANINKA-ČAJA BAHOVEC**. Planinka-čaj čisti kri, urejuje prebavo, odstranjuje napetosti ter oprostilo telo vseh nakopičenih bolezenskih strupov. Na ta način prepreči Planinka-čaj poplajenje žilja, ker pospešuje obtok krvi po žilah, redči kri, daje žilam potrebno prožnost in s tem odstranjuje starostne znake.

Planinka-čaj torej osveži in ohrani zmožnost za duševno in telesno delo do visoke starosti.

Nabavite si takoj, zlasti pa sedaj na zimo v najbližji apoteki le pristi Planinka-čaj Bahovec v plombranih zavitkih po Din 20' — in z napisom proizvajalca

LEKARNA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. br. 12590 — 20 VII. 1932

Laneno olje, firnež, emaline in ostale lake, olinatne barve, lanene tropine

In vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po smernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitatelj tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Manufaktura pri „Zajčku“
Ljubljana

Nabrežje 20. septembra št. 2

OGLASI

v

„Kmetškem

listu“

imajo

USPEH!

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1934,

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštno doleže za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brojstvi živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v protekletem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjske važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani.

Račun poštne hranilnice št. 14.257

Telefon št. 29-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35,000.000 — ● Rezerve Din 1,100.000 —

jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvo, na vključbo n proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

